

2

— la pols

UNA EXPOSICIÓ POSSIBLE

I un gra de pols, com de menut pot arribar a ser?

GI SELA CHILLIDA

Aquesta és una exposició que algun dia podria ser. *Duria per títol I un gra de pols, com de menut pot arribar a ser?*, pregunta manlevada del vídeo-assaig de Mireia C. Saladrigues, *En suspensió*. Podria tenir lloc en un nítid cub blanc on les polsoses obres es veurien destacades, o en algun indret amb capes d'història on arribarien a confondre's amb l'entorn.

Les primeres obres que ens trobaríem serien les d'Ignasi Aballí. [Una pintura de pols](#) i [l'ombra d'una biblioteca](#).

Al bell mig de la sala gran, el projecte *Polvo* de Pablo del Pozo, sorgit tant del record de la imatge d'una façana com de la imatge del color groc que persistia en els seus pensaments. Tal com indica el seu nom, proposa l'estudi d'un substrat, del rastre del temps i d'un espai que va ser habitat i que ja no ho està. És a dir, la representació de l'absència, però alhora del que roman a través de les seves múltiples topografies i accidents que es van creant amb el pas del temps.

A mà dreta, hi hauria [Dust to dust de Jaime Pitarch \(2005, DVD, 30'\)](#). En el que intuïm és espai buit industrial abandonat, veiem com l'artista escombra el terra fins a perdre's entre una nuvolada de pols. Tasca sisífica, la imatge recull des del començament de l'escombrada fins al final, quan la pols que ha quedat suspesa reposa de nou sobre el terra.

Enfront, hi hauria alguna obra d'Antoni Tàpies, qui creia que «per expressar coses importants no fa falta utilitzar grans recursos ni imatges grandioses. En un gra de pols pot estar contingut tot l'univers».

A la mateixa paret estarien penjades, de gran a petita i creant una línia recta imaginària per la part inferior: un gravat de Goya de la col·lecció del Museu del Prado actualment no exposat que porta per títol [Aquellos polvos \(1797 - 1799\)](#), en referència al refrany “Aquellos polvos traen estos lodos” (“*Aquelles pols porten aquests fangs*”), una estampa on el pintor critica l'estat de superstició i obscurantisme que encara persistia al poble espanyol. Seguidament, una fotografia realitzada al front d'Aragó el 7 de novembre de 1938 per [Robert Capa, Republican soldiers in a cloud of dust](#). Penjarien també tres obres de la sèrie titulada [Pictures of Dust \(2000\) de Vik Muniz](#), dibuixos realitzats amb pols recollida per les aspiradores del Whitney Museum of American Art que representen escultures minimalistes i postminimalistes. Seguint la línia, hi trobaríem [Dust Breeding](#) del fotògraf i pintor nord-americà Man Ray (1920), un dels amics íntims de Duchamp i membre de l'escena Dadà de Nova York. La seva fotografia [Dust Breeding \(Duchamp's Large Glass with Dust Motes\)](#) presenta *The Large Glass* coberta per la pols que va anar caient durant l'any que Duchamp residí a Nova York. La fotografia es va fer amb una exposició de dues hores de durada i captura bellament la complexa textura i la diversitat de materials que hi ha sobre la superfície de vidre. Després de fer la fotografia, Duchamp va netejar l'obra però deixant coberta de pols les cantonades. A les seves notes, apareix una referència explícita: “per als tamisos, al vidre, deixar que es dipositi la pols sobre aquesta part, una pols de 3 o 4 mesos i netejar ben al voltant, de manera que aquesta pols sigui una mena de color (pastís transparent)”.

En una petita sala contigua, [una línia de pols de dos o tres centímetres d'amplada](#) “pintada” pel temps i l'atzar d'Ignasi Aballí. En un racó, la publicació [El archivo del polvo d'Elena del Rivero](#). L'11 de setembre del 2001, l'artista espanyola establerta a Nova York Elena del Rivero es trobava a Madrid preparant la seva següent inauguració quan va veure com s'ensorraven les Torres Bessones a la televisió. Mentre observava els núvols de pols va imaginar el seu estudi (ubicat davant de la torre sud, al 125 de Cedar Street) destruït i ella també es va esfondrar. Quan va poder entrar al seu estudi, estava cobert de pols i papers. Va netejar tots els objectes de pols i contaminació produïda per l'atemptat i des d'allà va documentar amb una càmera de vídeo les tasques de neteja de la zona.

A la sortida, just abans d'abandonar l'exposició, trobaríem la peça que dona nom a l'exposició acompanyada d'una [fotografia de les mans brutes d'Ignasi Aballí](#). [En suspensió de Mireia C. Saladrígues \(2020, Vídeo, 6'\)](#) és un vídeo-assaig breu que parteix d'un acte d'iconoclàstia que consisteix a dispersar una escultura renaixentista per alliberar les seves partícules a l'aire, tot formant núvols invisibles de micropols. El vídeo-treball ens aproxima a la impossibilitat de copsar aquests elements minúsculs.

Ja a casa, un dia qualsevol quan un raig de sol oblic entri per les finestres i ens deixi entreveure aquestes micropartícules ubiqües, segurament ens vindrà al cap una de les sentències del vídeo-assaig de Saladrígues: “A la pols, se l'odia per la seva volatilitat, perquè tot ho emplena i cobreix”.